

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 7. Plantati sumus in Ecclesia, sicut palmites, ex libera, meraque Dei bonitate, quod indicat oleum Iacob.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

III. Christus bene putatus nobis fructuosior.

Pater meus agricola est. Viden' qualiter tractet agricola vitem? rescindit, putat, pampinos auferit, racemos contrahit, lacrymas stillat, ut nihil in mundo ea languidius, miseriusque esse videatur; at non hoc ea sit intentione, ut palmes exarescat, quinimo hac putandi seueritate ad fructus disponitur fecunda sapidiore. Hoc pater meus celestis exequetur, qui velut agricola, me ut vitem putabit, sarmenta rescindet, orbabor discipulis, solus relinquer vestibus nudus quas inter se milites sub alea dissipent, iustus, inglorius, sine sanguine, in cruce elatus, talis ut omnium miserimus habeatur: Factus pro nobis maledictum. Attamen sic suadet ratio, cum viris sim: hoc enim modo fructus feram abundantissimos, totius mundi saluationem, omnium remissionem peccatorum, caeli reparationem, terrae remedium, peccatoribus indulgentiam, iustis gratiam. Hic impletur: Multum fructum afferet. Hinc causa patet, cur tam modicus ex vobis Deo fructus colligatur, quia vestras non praescinditis voluptates, non tondetis delicias, non premitis vanitates, non refecistis carnis petulantiam: Ne quidem minimum seris honori vestro, sarmentum auferri, opum vestrarum, vestrarum atomum deliciarum. Ignoratis totum sensibus addidit, quid sit vel vitium verber disciplinae, lectus tabularum channemix, ieiunium in pane & aqua rigidissimum &c.

Gal. 3. 12.

§. 7. Plantati sumus in Ecclesia sicut palmites, ex libera meraque Dei bonitate, quod indicat oleum Iacob.

14

Eniam produco rationem, ut domestico manuali ac humili exemplo declaret totius Theologiae quaestionem altissimam, proficissimum mysterium, diuinae grauae te- Ex mera cium abconditum, Dei que prouentissimam gratiae dispositionem. Sacramentum adeo sublime, ut ipse praedicatorum primicerus doctorum in caelo laurea coronatus dum eius plantati d. spirat rationem, quaestionem eius absoluit: nobisque omnibus era obstruat. (a) O altitudo diuinarum sapientiae & scientiae Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles vias eius, quis enim cogit sensum Domini, en la bar aut quis consiliarius eius fuit? Nihil in Sacra Scriptura frequenti, nihil nobis a Deo sapientius ac diligentius inculcatum, quam nostrae uenerationis & redemptionis opus ex mera ac libera

Ratio. 3. I. Rom. 11. 33. 14.

Dei voluntate profuxisse, qua hunc voluit erigere reprobare alterum, tibi lumen infunderet ad suam vocare Ecclesiam, sacri baptismatis lacuacro eluere, sua illustrare gratia, suprema saluationis media suppeter, multiores autem hominum eiusdem tecum nauae ac dignitatis nocte infidelitatis, ac peccatorum abyssi relinquere petiuos. Ad quid hoc Domine? Cur hic hic & non ille? Hoc argumentum video in Sacris litteris si quod a iud sapienter repetitum, hoc thema principale praedicationis praesertim verò eius qui inter alios palmam tunc eloquentiae, cuius haec erat quotidiana sententia: Liberauit nos & vocauit nos uocatione sua sancta, non secundum opera nostra, sed secundum propositum suum & gratiam.

Ut verò huius nos veritatis reddere certiores, multa Spiritus S. profert symbola, & exempla ex iis quae pra manibus habemus duo praecipue ceteris antecellunt ex ore Sapientis: Primum sumitur ex ipsis diebus: omnes eiusdem sunt naturae, & quasi suffulturae temporis eiusdem solis effectus, qui dies illuminat, magnam nihilominus licet videat inter illos differentiam, quosdam enim eligit sibi Deus, in sui nominis ac gloriae festiuitatem, alios tunc permittit vrbibus, luctuque deseruire. Citat Moyses sententiam illum attendo, decimumquintum Mar 11. illum mihi volo consecratum, in eo mihi offerri volo sacrificium agni illius mysteriosum. Dies ille Septembris, iubeo sit factissimus, atque celeberrimus, quidquid in eo factendum occurrit, opera sint pietatis. Eodem plane modo plures inuenies dies festos, alios verò profanos, festos autem paucos, profanos verò plures. Domine, (quaerit Salomon) quid plus habet hic dies ab altero? quo meliore principio hic differt ab altero? quae sanctiores manus illum formarunt, quam alterum: Quare dies atem superat, & sternum lux lucem, & annus annum a sole? Dies, mensis, & annos, sol vnus illuminat. Quid causa est, cum Deus vnus elegerit, alterum minime, quod annum septimum, & pariter quinquagesimum suo cultui dedicat? Nullam hic aliam rationem, quam Dei meram suspicio voluntatem, qui dies hos, ut sancti essent, illos ut profani, libere determinat: A Domini scientia separati sunt. Quia sic ipsi placuit, ipse nouit huius discriminis rationem: Immutauit tempora, & dies festos ipsorum, &c. Ex ipsis exaltauit, & magnificauit Deus, & ex ipsis posuit numerum dierum. Miraculare loquendi formulam, Dies ipse quosdam exalta-

exaltavit, ad gratia suæ & omnipotentis opera præclarissima celebranda relinquat alios, vt nihil habere aliud, quàm dierum augere numerum; & vt in numero confere. tur dierum: Pos- sunt numerum dierum.

III. Hoc modo, inquit, gratia percipis mysteriũ: quid rei sit, cur hunc Deus elegit, vt sanctus esset, & coelesti gloria magnificandus, illum vero desereret æterna confusione deprimendum, cum ex eadem omnes massa, vili terræ figmento sui procreati, eodem Adam patre progeniti: *Et omnes homines de solo & ex terra, vnde creatus est Adam. In multitudinis disciplina Domini separavit eos, & immutavit vias eorum, ex ipsis benedixit, & exaltavit, & ex ipsis iustificavit, & ad se applicavit, & ex ipsis male dixit, & humiliavit, & conuertit illos a separatione ipsorum.* In textu Græco lego: Et subuertit illos à stationibus ipsorum. Hæc cum ipso Theologis discutienda relinquamus, nam aduerte, quòd statim à mundi primordio elegerit Abel reiecerit Cain; assumpserit Abram, & eius familiam, ab hac terra porro propria extirpauit, Charanaos. Quis horum omnium auctor? Deus ex libero iudiciorum suorum sapientissimorum decreto, ex mera iustaque voluntate.

IV. Secundum addi exemplum ac de figulo metaphoram: cum sint enim eius omnia vasa ex eadem terræ massa in eadem fornace, in eadem rota circumacta, quædam tamen ex illis figuli, sic figuri, vt mensæ deriuant, v: carum, parapetides, manui vt lebetes, ollæ, cæci abi, quinnio & alia fœdibus Dei apta, destinataque recipientis: *Quasi lutum in manu ipsius, palmarum illud, & disponere, omnes vias eius secundum dispositionem eius, sic homo in manu illius, qui fecerit, & reddet illi secundum iudicium suum.* Eandem Deus profertur similitudinem Hieremias, quem in domum remisit figuli, & hæc potissimum D. Paul. vitur ad hunc enodationem sacramenti. Sicut lutum in manu figuli, quocumque voluerit verterit illud, effingit, detorquet, immutat, si gnrat ad mentis sue inuentionem: ita quoque Deus: *Reddet ei secundum iudicium suum.* Apertissima exempla.

Verumtamen his rationem Christi de vineæ parabola præferamus: in nullo sic elucet beneplacitum ac libera vinitoris voluntas, quam in plantanda vinea: cum sint enim omnes palmices

æquales, sibi que in eadem natura similes, hunc colligit, illum relinquit, hunc colligit terra inferendum, alterum relinquit ignibus comburendum: quæ præcor huius causa discriminis, quid meruit hic, quid deliquit alter? quid in hoc magis, quàm in altero prænotauit? Nihil sane nisi quod hæc ita libera sua faciat voluntate: Nos li-

qua sic ei placuit hunc assumere, & alterum o- berâ rittere. Ecclesia, vñ ea est, in qua Deus in pal- mires plantauit Christianos. Cur enim, cum plantat omnes essent vnius vitis Adam salicet, palma- voluntate. nec vnus alterum virtute meritoque præce- deret, nos sua inseruit Ecclesiæ, & sine numero plurimos alios deseruit, qui in salses compacti, non nisi ad incendij valent infernalis alimentum: Ex gratuito suo sic egit beneplacito, quia sic ipse decreuit: *Saluum me facit, quoniam voluit me.* Psal. 17.

Quod eleganter expressit præclarissimis illis verbis Apostolus: *Non ex operibus iustitiæ, que fecimus nos, sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit.* Quaestionem mouet Apostolus, cur assumptus Iacob, reprobatas Esau: vnius cū essent patris & quidem fratres gemini, velut præcisi ex eadem vite palmites: *Non ex operibus, sed ex vocante.* Gratia deputatur non merito: Gratia opus fuit eligere Iacob, non electo Esau. Idem de notis: *Non ex operibus.* Cur Deus tot miliones infidelium deseruit in hoc mundo, æternis inferni flammis exturendos, vt farmenta inuita, nos autem elegit, nos assumpsit, nos in Ecclesiæ suæ plantat in vinceto propa- gines? *Non ex operibus iustitiæ, que fecimus nos, sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit.*

Spectat, vt opinior tam prudens, quàm mysteriosum illud Iacobi patriarchæ facinus, à D. Augustino enucleatum. Deserta iuuenis perambulabat, & dum nimis studiose obseruaret, in locum incidit certe mirabilem, vsque in coelâ, cuius cacumen caelos tangebant, & ascendentes, descendentesque Angelos: Ille per ad visionem hanc magnam, bis ter, exclamat: *Vere Dominus est in loco isto, & ego nestiebam, & iterum.* 17.

Quam terribilis est locus iste! Non est hic aliud nisi domus Dei & porta caeli. Quid porro facit? Ecclesia surgit, & lapidem quem capiti suo supposuerat dicitur puluinar, oleo perfundit, quia cum esset iuuenis locus ter- opilio, secum continuo lecythum olei deferere, quid inde? *Exerxit lapidem in vitulum, fundens oleum desuper: & c. Et lapis iste quem erexit in vitulum vocabitur domus Dei.* Militem in hoc stitit, domus Deo sacramento facinore, quæ suo loco expendimus: at nostro congruè proposito, perpende, porta quam caeli.

quam ad viuum depingat tribus illis vocibus
Ecclesiam. Prima: *O quam terribilis est locus iste!*
q. d. O locum fortissimum, nullis expugnandum
viribus. Habes hic Christi Ecclesiam inexpugna-
bilem: *Porta inferi non prevalebunt aduersus eam.*
Matt. 16. Hoc quoque illam caelestis sponsus laudat epi-
theto: *Terribilis ut castrorum acies ordinata.* Se-
cunda: *Verè Dominus est in loco isto.* Quam belle
hoc conuenit Ecclesiae, de qua Dominus ad disci-
pulos: *Ego vobiscum sum omnibus diebus, usque*
ad consummationem saeculi: hoc mons illi praecel-
sus, cuius canit praeconia psalter: *Mons in quo be-*
neplacitum est Deo habitare in eo: etenim Domi-
nus habitabit in finem. Nulla quoque melior Ec-
clesiae definitio, quam ea, quam dedit Angelus
D. Ioa. demonstrans Ecclesiam: *Ecco tabernacu-*
lum Dei cum hominibus, & habitabit cum eis.
Tertia: *Non est hic aliud nisi domus Dei, & por-*
ta caeli. Apertissima Dei Ecclesiae descriptio: *Domus*
Dei, quae est Ecclesia, inquit D. Paul. Haec illa do-
mus est, in qua Deus habitat, non illa Donati,
nec Mahometis, nec Lutheri, nec Arij &c. *Et*
porta caeli. Nec enim in illud cuiquam patet in-
gressus, nisi per Ecclesiam, nec Maurus, nec Iu-
dæus, nec Arabs caelum intrare possunt, nisi in-
trent Ecclesiam, fidemque suscipiant Saluatoris:
Extra Ecclesiam non est salus. Sed quidquid hic
est, porta dicitur caeli: *Nō est hic aliud nisi domus*
Dei, & porta caeli. Si puero baptizetur recens na-
tus, si adolescens Sacro limae ut chrismate, si ex
altari venerabili Christi pascatur corpore, si ad
pedes confessorij peccentur absoluat, si valetu-
dine extrema laborans iniungatur, si consecren-
tur Sacerdotes, cuncta sunt haec porta caeli. Por-
ro qui hic inuenitur, quo iure ad haec nititur,
quo gaudet titulo? num forte suis meritis? suis
operibus? *Non est volens, neque currentis.* Quid
igitur? *Petra oleo perfusa: Erexit lapidem in tisu-*
lum, Petra Christus, hoc quippe se nomine in E-
uangelio ex Davidis se nuncapat psalterio: *Lapi-*
dem quem reprobauerunt edificantes, lapis perun-
ctus, non nostris meritis: *Non ex operibus iustitiae,*
quae fecimus nos, sed oleo misericordiae: Per visce-
ra misericordiae Dei nostri, hic est titulus, quo ni-
timur, ut ibi simus, ubi nos esse gloriamur, in
Dei plantati Ecclesia, mera Dei gratia, gratuito
beneficito, non merita misericordiae: Non ex o-
peribus iustitiae, quae fecimus nos, sed secundum
suam misericordiam saluos nos facit.
VII. Hæc apprimè gratiā nouerat rex & propheta
Deo suā Dauid: *Ego autem sicut oliua fructifera in domo*
Dei, speravi in misericordia Dei in aeternum, &c.
scribit *Confitebor tibi in saeculum quia fecisti.* Nullius

meliori nititur spes fundamentos inquit D. Chryso-
stomus.) quam eius, cui adsunt hæc duo: *uiuum*
fidem, hanc designat, dum se plantarum essentiam
in domo Dei: aliud: opera: quæ per oliuam
fructiferam indicantur. O quam tibi de hac for-
te gratulatur Dauid: At vnde hoc tibi? quo-
modo comparasti? Ad Deum conuersus exclama-
uit: Confitebor tibi Domine, quoniam tu fecisti,
Confiteor (interpretatur D. Chrysostomus.) Idem D. Co-
est, quod gratias ago: quia in nullo te ostendit
gratiorem, quam in recepti beneficij memo-
ria. Omnibus diebus vitæ meæ, immensas tibi
Domine referam gratiarum actiones: Quasi
tu fecisti. Non ait, hæc aut aliud fecisti, vel tu
illud fecisti, sed absolute: Tu fecisti. Quando in S.
Scriptura Deus dicitur aliquid facere absolute,
non hoc aut illud determinatè, significat, facere
miserencordiam. Ita multi Davidis illud exponunt:
Tempus faciendi Domino, hoc est, utendi miseri-
cordia: quoniam seipsum Dauid explicat his ver-
bis: Reuela Domino viam tuam, & spera in eo, &
& ipse faciet. Accedat vates Daniel: Placare Do-
mine, a sede & fac, ne moreris propter tenuissimam
Deus meus. Dicit igitur: Gratias me tibi Domi-
ne, memoremque semper præstabo: tota quippe
hæc mihi fors optima de tua mansauit be-
nignitate, opus hoc fuit immerita: misericor-
diae, plantari me in tua palmitem ecclesia, in
qua solummodo vitæ fructus proferuntur sem-
per tua.

§. 8. Hoc summi beneficij loco posito planta-
tum te in hac vinea, ne tibi succedat, quod
Adamo, ingratique philosophis accidisse
nouimus.

Quod Dauid facit hortatur nos D. Paulus
ut semper agamus, qui plantati in Dei
Ecclesia viuimus: *Gratias agentes Deo & Col.*
Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sancto-
rum in lumine, qui eripuit nos de potestate tene-
brarum, & transfudit in regnum filij dilectionis
sue, in quo habemus &c. remissionem peccatorum.
Hæc hæc verba, quod in eis consideremus.
Tangit ex meo iudicio Apostolus, quod egit Da-
uid, & valde erat regibus familiare, quando vi-
delicet ciuitas quædam à debito deficiebat iu-
ramento, militem conseruebant numerosum, &
exercitum comparato signa cum hestle confere-
bant donec illos sibi rebelles subiugarent, qui-
bus iam proligaris, deuictisque sociis, ut
rex & misericordiae, & iustitiae suæ daret argu-
mentum.